Číslo jednací: 10A 155/2017 - 40

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **V. P.**, bez státní příslušnosti, zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti nečinnosti žalovaného v řízení o žádosti žalobce o určení statusu podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti,

takto:

I. Žalovanému **se ukládá** povinnost vydat do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku rozhodnutí o žalobcově žádosti o určení statusu podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti doručené žalovanému dne 9. 3. 2017.

II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I.

Žaloba, vyjádření žalovaného a replika žalobce

Žalobce se domáhá vydání rozsudku, kterým bude žalovanému uložena povinnost vydat do sedmi dnů od právní moci rozsudku rozhodnutí o žalobcově žádosti o určení právního statusu podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti vyhlášené pod č. 108/2004 Sb. m. s. (dále jen „Úmluva“).

Žalobce tvrdí, že podal dne 7. 3. 2017 žalovanému žádost, v níž popsal svou situaci osoby bez státní příslušnosti. O této žádosti dosud nebylo rozhodnuto. Dle žalobce se na věc aplikuje ustanovení § 71 odst. 3 písm. a) správního řádu, dle nějž je nutné rozhodnutí vydat bezodkladně, nejpozději však do třiceti dnů od zahájení řízení. Žalobce se domáhal ochrany podáním žádosti o opatření proti nečinnosti adresované ministru vnitra, avšak tímto způsobem se mu nápravu nečinnosti žalovaného zjednat nepodařilo. Žalobce uvádí, že na území České republiky pobývá od roku 2000; narodil se na území dnešní Ruské federace v pracovním táboře, a proto se nezachovaly doklady o jeho narození. Mimo Českou republiku naposledy pobýval na Ukrajině v oblasti dnešní takzvané Doněcké lidové republiky, disponoval však pouze cestovním dokladem Svazu sovětských socialistických republik. Na Ukrajině se o něm kvůli konfliktu v oblasti Donbasu nezachovaly žádné údaje.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že dle § 9 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) nelze na řízení o žádostech podle Úmluvy aplikovat ustanovení správního řádu týkající se lhůt pro vydání rozhodnutí. Je tedy třeba analogicky aplikovat ustanovení § 27 zákona o azylu, které se vztahuje na řízení ve věcech mezinárodní ochrany, které je typově podobné. Žalovaný uvedl, že dne 20. 9. 2017 v souladu s § 27 odst. 2 zákona o azylu lhůtu pro vydání rozhodnutí prodloužil, a to do 9. 12. 2017.

Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou, v níž uvedl, že ustanovení § 27 zákona o azylu na žalobcův případ aplikovat nelze, neboť se nejedná o řízení o mezinárodní ochraně. I kdyby se na řízení o udělení statusu osoby bez státní příslušnosti nevztahovala lhůta pro vydání rozhodnutí dle správního řádu, uplatnily by se základní zásady správního řízení, z nichž vyplývá nutnost vydat rozhodnutí ve věci samé co nejrychleji. Tento zájem zvláště posílen tíživými důsledky právního vakua, v němž se žalobce nachází, na jeho život. Žalobce též poukázal na skutečnost, že s ním žalovaný od počátku řízení vůbec nekomunikuje; neobstojí ani argument, že je třeba provádět zvláště náročné shromažďování informací, neboť díky předchozím správním a trestním řízením s žalobcem bylo postaveno najisto, že se jedná o osobu bez státní příslušnosti.

II.

Obsah správního spisu

Ze správního spisu vyplývá, že žalobce dne 9. 3. 2017 doručil žalovanému žádost o určení statusu podle Úmluvy. V žádosti popisuje svou situaci, tvrdí, že nedisponuje občanstvím žádného státu, a proto potřebuje, aby byl jeho status postaven najisto.

Dne 26. 4. 2017 žalobce doručil žalovanému urgenci, v níž žádal o urychlené vyřízení žádosti.

Dne 12. 6. 2017 žalobce podal ministrovi vnitra žádost o učinění opatření proti nečinnosti. Tato žádost nebyla nikdy vyřízena.

Vyrozuměním ze dne 20. 9. 2017 žalovaný sdělil žalobci, že podle § 27 odst. 2 zákona o azylu prodlužuje lhůtu pro vydání rozhodnutí do 9. 12. 2017. Důvodem byla skutečnost, že žalovaný vyhodnocuje spisový materiál shromážděný v rámci předchozích

řízení o žalobcových žádostech o udělení mezinárodní ochrany. Taktéž žalovaný očekává doručení konkrétních informací o situaci v zemi původu žalobce, které vyžádal od příslušného zastupitelského úřadu. Vyrozumění žalobci nebylo doručeno.

III.

Posouzení věci Městským soudem v Praze

Městský soud v Praze o věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil a žalovaný po poučení nevyjádřil nesouhlas.

III. 1. Aplikovatelná právní úprava

Nejprve bylo třeba posoudit, jaká právní úprava má být na věc aplikována.

Dle § 8 písm. a) zákona o azylu žalovaný *„rozhoduje ve věci mezinárodní ochrany"*.

Dle § 8 písm. d) zákona o azylu žalovaný *„rozhoduje o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti"*.

Ustanovení § 9 zákona o azylu stanoví, že *„[n]a řízení uvedená v § 8 písm. a), c) a d) se použije správní řád, s výjimkou ustanovení ... o lhůtách pro vydání rozhodnutí ...."*

Dle § 27 odst. 1 *„[r]ozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, nestanoví-li tento zákon jinak, vydá ministerstvo bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nebo ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu o zrušení rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany a o vrácení k novému projednání."*

Z uvedených ustanovení zákona o azylu je zřejmé, že pro rozhodování o žádostech podle Úmluvy neexistuje zákonná lhůta. Zákonodárce totiž pro tento typ řízení v § 9 zákona o azylu výslovně vyloučil použití ustanovení správního řádu o lhůtách k vydání rozhodnutí, a zároveň nestanovil zvláštní úpravu. Úprava § 27 zákona o azylu se totiž výslovně vztahuje pouze na rozhodování ve věcech mezinárodní ochrany, což je dle § 8 téhož zákona odlišný typ řízení, než řízení o žádostech podle Úmluvy.

Za daných okolností soud stál před následujícími možnostmi:

i) analogicky aplikovat úpravu správního řádu;

ii) analogicky aplikovat úpravu zákona o azylu;

iii) aplikovat pouze obecné zásady správního řízení, neboť zákon lhůtu pro vydání rozhodnutí nestanoví.

Předně nelze přisvědčit žalobci, že by na věc měla být aplikována třicetidenní lhůta pro vydání rozhodnutí podle § 71 odst. 3 správního řádu. Použití této úpravy totiž zákonodárce výslovně vyloučil v § 9 zákona o azylu. Bylo by tedy popřením výslovné a

jednoznačné vůle zákonodárce, pokud by soud úpravu správního řádu, byť analogicky použil.

Naopak se soud ztotožňuje s žalovaným, že je v daném případě namístě analogicky použít úpravu lhůt pro vydání rozhodnutí podle § 27 zákona o azylu. Tomuto závěru svědčí předně obdobné postavení žadatele o mezinárodní ochranu a žadatele o určení statusu osoby bez státní příslušnosti. V obou řízeních se žadatelé domáhají přiznání určitého souboru zvláštních práv zaručených Českou republikou, protože se nemohou spolehnout na ochranu ve své vlasti, a to v případě žadatele o mezinárodní ochranu proto, že mu v zemi původu (zjednodušeně řečeno) hrozí vážná újma, anebo v případě žadatele o určení statusu osoby bez státní příslušnosti proto, že není občanem žádného státu.

Tomuto výkladu ostatně svědčí i historický výklad § 8 písm. d) zákona o azylu. V návaznosti na toto ustanovení, jímž je zakotveno řízení o žádostech podle Úmluvy, totiž neexistuje žádná další procesní úprava. Ani sama Úmluva nenabízí žádné vodítko, z něhož by bylo zřejmé, jaké konkrétní řízení má být vedeno o žádostech podaných osobami bez státní příslušnosti, jimž Úmluva stanoví práva a povinnosti.

V důvodové zprávě k zákonu č. 314/2015 Sb., jímž byl § 8 písm. d) do zákona o azylu vložen, se uvádí následující: *„Písmeno d) zakotvuje působnost ministerstva i pro rozhodování o žádostech podaných podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti, pro které se rovněž použije mechanismů řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pro takto vzácné žádosti není vhodné vytvářet speciální řízení; jak bylo uvedeno již výše, pro tato řízení se použijí mechanismy řízení ve věci mezinárodní ochrany, a to včetně vyloučení některých ustanovení správního řádu, jak předpokládá § 9, základem je nicméně použití správního řádu jakožto obecného předpisu.“* (zvláštní část důvodové zprávy k bodu 26, sněmovní tisk č. 463/0, 7. volební období PSP ČR)

Soud má tedy ve shodě s důvodovou zprávou za to, že jediným rozumným řešením, které sleduje účel zákona, je aplikovat na řízení podle § 8 písm. d) zákona o azylu analogicky v nezbytné míře ustanovení tohoto zákona týkající se řízení o věcech mezinárodních ochrany. V opačném případě by totiž byli žadatelé o status osoby bez státní příslušnosti vystaveni značné právní nejistotě, neboť by řada aspektů řízení, včetně lhůt pro vydání rozhodnutí, nebyla jednoznačně upravena, a závisela by na individuální aplikaci obecných zásad správního řízení. Z tohoto vyplývá, že na řízení podle § 8 písm. d) zákona o azylu je třeba aplikovat úpravu lhůt pro vydání rozhodnutí podle § 27 zákona o azylu.

Je však nutné zdůraznit, že stejně jako v případě žadatele o mezinárodní ochranu nelze po dobu, kdy probíhá řízení o žádosti o určení statusu podle Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti, žadatele ponechat v absolutním právním vakuu. Za tímto účelem je třeba v souladu s úmyslem zákonodárce v nezbytné míře přiměřeně aplikovat i další ustanovení zákona o azylu, která se vztahují na žadatele o mezinárodní ochranu. Především je namístě žadateli o určení statusu osoby bez státní příslušnosti vydat průkaz žadatele podle § 57 zákona o azylu. Lze totiž předpokládat, že osoba bez státní příslušnosti nemá k dispozici žádný platný průkaz totožnosti, čímž jí může být *de facto* znemožněno v běžném styku prokazovat svou totožnost a komunikovat se státními orgány. Pokud by žadateli nebyl vydán žádný dočasný průkaz totožnosti, lze si stěží představit, že by mohl v praxi uplatnit některá ze svých ústavně garantovaných práv,

zejména právo na pomoc v hmotné nouzi, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek, na niž má podle čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod právo každý.

Základní šestiměsíční lhůta podle § 27 odst. 1 zákona o azylu plyne od okamžiku, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti; v případě nyní projednávané věci se jedná o okamžik podání žádosti, která byla žalobcem adresována přímo žalovanému. Jelikož byla žaloba doručena žalovanému dne 9. 3. 2017, skončila šestiměsíční lhůta k vydání rozhodnutí dne 11. 9. 2017.

III. 2. Včasnost a přípustnost žaloby

Za výše uvedeného stavu musel soud zvážit, zda je namístě odmítnout žalobu pro předčasnost. Ačkoliv zákonná lhůta pro vydání správního rozhodnutí uplynula dne 11. 9. 2017, žaloba byla podána již dne 28. 8. 2017.

Podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. soud návrh odmítne pro předčasnost.

Podle § 80 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy ve věci, v níž se žalobce domáhá ochrany, marně proběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí.

Jak vyplývá z výše uvedeného výkladu, v nyní projednávané věci v době podání žaloby ještě neuplynula žalovanému zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí. Bylo by tedy možné dospět k závěru, že lhůta k podání žaloby podle § 80 odst. 1 s. ř. s. dosud nezapočala, a žaloba tedy byla podána předčasně.

Je však třeba mít na paměti usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 9. 2010, č. j. 7 Ans 5/2008-164, č. 2181/2011 Sb. NSS, který se sice výslovně otázkou předčasnosti žaloby proti nečinnosti nezabýval, uvedl však, že posouzení, zda je žalovaný správní orgán nezákonně nečinný, má být předmětem rozhodování soudu ve věci samé, nikoliv důvodem pro odmítnutí žaloby:

„Rozšířený senát tedy shodně s citovaným usnesením konstatuje, že i ve správním soudnictví jsou podmínky řízení vnímány jako takové podmínky, za nichž soud může rozhodovat ve věci samé; jejich nedostatek tedy brání soudu vydat meritorní rozhodnutí (srov. § 103 o. s. ř. podpůrně za použití § 64 s. ř. s.). … Dalšími okolnostmi, které obvykle brání věcnému projednání návrhu (žaloby) ve správním soudnictví jsou opožděnost (předčasnost) žaloby, podání návrhu zjevně neoprávněnou osobou, nepřípustnost.

…

Citované ustanovení § 79 s. ř. s. vymezuje okruh tvrzení, která musí žalobce uplatnit, aby jeho procesní úkon (žaloba) měl zamýšlené účinky, tj. dal vzniknout příslušnému procesně-právnímu vztahu, a vedl soud k rozhodnutí směřujícímu k ochraně veřejného subjektivního práva, v daném případě práva na vydání rozhodnutí či osvědčení správního orgánu. V průběhu řízení se poté zkoumá, zda žalobce tvrzenou věcnou legitimaci k podání žaloby skutečně měl, resp. zda se žalovaný tvrzené nečinnosti dopustil, zda je tedy skutečně věcně pasivně legitimován. V tomto smyslu je třeba institut aktivní legitimace chápat v tradičním pojetí jako

oprávnění vyplývající z hmotného práva; má ji ten z účastníků, komu svědčí právo nebo povinnost, o něž se v řízení jedná. Rozšířený senát tedy uzavřel, že posouzení toho, zda je správní orgán nečinný ve smyslu § 79 s. ř. s., je otázkou důvodnosti žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé), nikoliv otázkou existence podmínek řízení." (body 23 a 25 cit. usnesení)

Možnosti odmítnout žalobu proti nečinnosti z důvodu předčasnosti, je-li podána ještě předtím, než správnímu orgánu uplynula lhůta pro vydání správního rozhodnutí, nenasvědčuje ani usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 7 Ans 10/2012-46, č. 3013/2014 Sb. NSS, dle nějž soud při posouzení důvodnosti žaloby proti nečinnosti posuzuje případně též důvodnost přerušení správního řízení, jímž dochází ke stavení lhůty pro vydání rozhodnutí. V situacích, kdy je sporné, zda byla lhůta stavěna přerušením řízení, je přitom žaloba zpravidla podána v okamžiku, kdy dle názoru žalobce lhůta pro vydání rozhodnutí již uplynula, ale dle názoru žalovaného nikoliv. Má-li být uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí předmětem meritorního projednání žaloby, jak uvádí rozšířený senát, nemůže být zároveň předmětem posouzení, zda byla žaloba podána včas. To by totiž vedlo k závěru, že žaloba, v níž mezi žalobcem a žalovaným panuje spor o to, zda již uplynula lhůta pro vydání správního rozhodnutí, může být buď odmítnuta pro předčasnost, nebo jí může být vyhověno, nikdy však nenastane prostor pro její zamítnutí. Takový stav by přitom popíral základní zásadu procesního práva, dle níž soud nejprve zkoumá, zda žalobu lze věcně projednat, a až poté rozhoduje, zda je důvodná, či nikoliv.

Soud má tedy za to, že závěr o předčasnosti žaloby by odporoval účelu daného žalobního typu. Žalobce v nyní projednávané věci tvrdí, že lhůta pro vydání správního rozhodnutí již uplynula, a této jeho argumentaci má být dopřáno sluchu soudem při rozhodování ve věci samé. Otázka, která je předmětem posouzení důvodnosti žaloby, přitom nemůže být řešena již při posuzování včasnosti žaloby.

Dále soud zvažoval, zda je žaloba přípustná. Jak vyložil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59, č. 3409/2016 Sb. NSS, podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků ochrany před nečinností dostupných v rámci správního řízení musí být splněna ještě před podáním žaloby, jinak je žaloba nepřípustná a musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Tuto podmínku žalobce splnil, neboť dne 12. 6. 2017 podal k nadřízenému orgánu žalovaného, ministrovi vnitra, žádost o učinění opatření proti nečinnosti. Ministr vnitra však na tuto žádost nijak až do uplynutí obecné třicetidenní lhůty pro rozhodnutí nereagoval, a tedy žalobce přistoupil k podání žaloby. Při posuzování přípustnosti žaloby nelze žalobci vytýkat, že uplatnil žádost o opatření proti nečinnosti v době, kdy ještě tato žádost nebyla důvodná, neboť žalovanému ještě neuplynula lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci samé. Tím by totiž soud opět obešel meritorní posouzení toho, zda je žalovaný nezákonně nečinný.

Z výše uvedených důvodů tedy nebylo namístě žalobu odmítnout pro předčasnost ani pro nepřípustnost, ačkoliv byla podána v době, kdy žalovanému ještě neuplynula lhůta pro vydání rozhodnutí.

III. 3. Důvodnost žaloby

Dále soud přistoupil k posouzení důvodnosti žaloby. Jak bylo již podrobně vyloženo výše, soud se ztotožnil s žalovaným, že na řízení o žádostech podle Úmluvy musí být analogicky aplikována úprava § 27 zákona o azylu. Tato úprava se sice výslovně vztahuje jen na řízení ve věcech mezinárodní ochrany, při mezeře v zákoně, který žádnou lhůtu pro vydání rozhodnutí ve věcech podle § 8 písm. d) zákona o azylu nestanoví, je však třeba § 27 aplikovat analogicky. Jelikož základní šestiměsíční lhůta podle § 27 odst. 1 zákona o azylu uplynula dne 11. 9. 2017, nebyla žaloba v době svého podání důvodná.

Podle § 81 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.

Soud tedy musel zvážit, zda může posuzovat nové skutkové okolnosti, k nimž došlo až po podání žaloby, a případně na základě těchto okolností žalobě vyhovět, ačkoliv v době svého podání nebyla důvodná. Soud má za to, že dovodil-li výše, že žaloba byla podána včas a při splnění podmínky přípustnosti, tedy vyčerpání prostředku ochrany proti nečinnosti dostupného ve správním řízení, je třeba při posouzení věci samé rozhodovat na základě všech okolností, které v průběhu řízení vyšly najevo. Je nutné připustit, že tento závěr je v určitém napětí se zásadou subsidiarity správního soudnictví, neboť může dojít k situaci, kdy je žalobce v řízení před soudem úspěšný, ačkoliv se ochrany proti nečinnosti ve správním řízení domáhal v době, kdy správní orgán nečinný ještě nebyl. Nadřízený správní orgán tedy nemá příležitost proti nečinnosti žalovaného, která vznikne až v průběhu řízení před soudem, zakročit ještě předtím, než zasáhne soud. V posuzované věci však nic nesvědčilo tomu, že by ministr vnitra byť jen zvažoval ingerenci do nečinnosti žalovaného.

Na druhé straně však dle názoru soudu nemůže zásada subsidiarity správního soudnictví převážit nad jednoznačným pokynem zákonodárce uvedeným v § 81 odst. 1 s. ř. s., tedy že soud má o žalobě proti nečinnosti rozhodnout podle skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Pakliže žalobce v průběhu správního řízení dospěje k závěru, byť mylnému, že je správní orgán nezákonně nečinný, a podniká ke své ochraně proti této domnělé nečinnosti příslušné procesní kroky, jež vyvrcholí podáním žaloby proti nečinnosti, je úkolem soudu v den, kdy o žalobě rozhoduje, posoudit, zda je žalovaný správní orgán nečinný, nebo nikoliv. Dospěje-li ke kladnému závěru, musí žalobě vyhovět, byť by byla v době svého podání nedůvodná.

Soud se nepřiklonil k alternativní procesní konstrukci, která by striktně respektovala zásadu subsidiarity správního soudnictví, dle níž by soud žalobě mohl vyhovět pouze na základě skutkových okolností, jež nastaly do doby, kdy nadřízený správní orgán žalovaného rozhodl o prostředku ochrany proti nečinnosti, případně kdy o něm rozhodnout měl. Tím by byl bez přímé zákonné opory omezen okruh skutkových okolností, k nimž může soud při svém rozhodování přihlížet. Docházelo by potom k situacím, kdy by žaloba, jež v době svého podání nebyla důvodná, musela být zamítnuta, ačkoliv by v době rozhodování soudu žalovaný již nečinný byl, a žalobce by byl odkázán k opakování celého procesu ochrany proti nečinnosti, jenž by mohl být zakončen podáním nové žaloby o totožném petitu. Tím by mohl být v některých procesně nejasných situacích účastník řízení nucen, aby si postupně podával více žalob proti nečinnosti téhož správního

orgánu v témže řízení, v nichž by postupně uplatňoval různé argumenty, proč je žalovaný v dané době nečinný, nehledě k výkladové nejistotě ohledně aplikace zásady rei iudicatae.

Smyslem a účelem institutu žaloby proti nečinnosti je docílit primárně co nejrychlejší vydání rozhodnutí ve správním řízení. Tento zájem převažuje nad požadavkem, aby soud proti nečinnosti správního zásahu poskytoval ochranu až poté, kdy k tomu dostane příležitost nadřízený správní orgán. Jak tedy bylo uvedeno výše, zásadě subsidiarity správního soudnictví je v souladu s § 79 odst. 1 s. ř. s. učiněno zadost, pokud žalobce vyčerpá prostředek ochrany proti nečinnosti předtím, než podá žalobu proti nečinnosti. Jakmile je tato podmínka řízení splněna, musí již soud v souladu s výslovným pokynem zákonodárce v § 81 odst. 1 s. ř. s. rozhodnout ve věci samé podle skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Skutečnost, že žaloba je podána účelově v době, kdy ještě nebyla důvodná, a že žalobce uspěl jen v důsledku vývoje, k němuž došlo v průběhu řízení před soudem, může být zohledněna tak, že žalobci nebude přiznána náhradu nákladů řízení. O takový případ se však v dané věci nejedná.

Jak bylo uvedeno výše, zákonná šestiměsíční lhůta pro vydání rozhodnutí o žalobcově žádosti uplynula dne 11. 9. 2017, tedy před rozhodováním soudu v nyní projednávané věci. Žalovaný tvrdí, že tuto lhůtu v souladu s § 27 odst. 2 písm. a) zákona o azylu prodloužil až do 9. 12. 2017.

Podle § 27 odst. 2 písm. a) zákona o azylu lze základní šestiměsíční lhůtu pro vydání rozhodnutí prodloužit až o dalších devět měsíců, jde-li o případy věcně nebo právně složité. Podle § 27 odst. 4 zákona o azylu je žalovaný povinen žalobce o prodloužení lhůty vyrozumět a svůj postup odůvodnit.

Soud dospěl k závěru, že lhůtu lze prodloužit pouze do té doby, než uplyne. Vycházel přitom analogicky ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2013, č. j. 5 Ans 4/2012-20, č. 2871/2013 Sb. NSS, dle nichž může k přerušení a stavění běhu lhůty dojít pouze tehdy, je-li tato lhůta dosud zachována. Naopak jednou uplynulá lhůta nemůže být obnovena na základě pozdějšího úkonu, který má dle zákona za následek jen její přerušení či stavění.

Obdobně platí, že má-li být lhůta dle § 27 odst. 2 písm. a) zákona o azylu *„prodloužena“*, může k tomu dojít jen tehdy, dokud neuplynula. K prodloužení lhůty sice nedochází usnesením a nevyrozumění účastníka řízení o prodloužení nemá za následek, že by k prodloužení lhůty nedošlo, musí o něm však být ve spisu učiněn alespoň nějaký záznam. Soud zjistil, že až do 11. 9. 2017, kdy uplynula šestiměsíční lhůta k vydání rozhodnutí nejen, že ve spise nebyl učiněn záznam o prodloužení lhůty, ale dokonce nebyl ve věci učiněn vůbec žádný úkon. Až v okamžiku, kdy byla žalovanému soudem doručena žaloba proti nečinnosti, bylo dne 20. 9. 2017 vyhotoveno vyrozumění o prodloužení lhůty do 9. 12. 2017. Devět dnů po uplynutí šestiměsíční lhůty pro vydání rozhodnutí však již nebylo možné ji ani teoreticky prodloužit. Již na základě této úvahy lze tedy dospět k závěru, že žalovaný je v době rozhodování soudu nezákonně nečinný, neboť lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci uplynula dne 11. 9. 2017.

Nad rámec výše uvedeného však soud uvádí, že i kdyby byla lhůta pro vydání rozhodnutí prodloužena včas, nebyla by prodloužena důvodně. Jak vyložil Nejvyšší

správní soud v rozsudku ze dne 6. 2. 2013, č. j. 1 Ans 19/2012-43, č. 2867/2013 Sb. NSS, lhůtu pro vydání rozhodnutí podle § 27 zákona o azylu lze prodloužit jen ve výjimečných případech, pokud správní orgán činil v přiměřeném čase úkony směřující k vydání rozhodnutí, avšak i přesto je třeba více času ke shromažďování dalších podkladů či jejich vyhodnocení.

V nyní projednávané věci sice žalovaný obecně tvrdí, že obstarává informace o zemi původu žalobce, čeká na doručení konkrétních informací od zastupitelského úřadu České republiky v zahraničí a že vyhodnocuje dokumenty z předchozích řízení o žádostech žalobce o udělení azylu. Součástí správního spisu v nyní projednávané věci však až do vyhotovení vyrozumění o prodloužení lhůty ze dne 20. 9. 2017 není nic kromě žádosti a opakovaných urgencí žalobce. Pokud by žalovaný podnikal konkrétní kroky ke zjištění podstatných informací o žalobci a úpravě státního občanství v zemích jeho původu, musel by o tom být ve spise nějaký záznam. Stejně tak by ve spise bylo zaznamenáno, pokud by žalovaný vyžadoval nějaké informace od zastupitelských úřadů České republiky v zahraničí, jak tvrdí. K vyhodnocování podkladů shromážděných v rámci předchozích azylových řízení týkajících se žalobce pak žalovanému musela postačovat základní šestiměsíční lhůta pro vydání rozhodnutí.

Lze tedy shrnout, že v nyní projednávané věci žalovaný během základní lhůty pro vydání rozhodnutí postupoval laxně, a proto nemohl následně tuto lhůtu prodloužit pro věcnou či právní složitost podle § 27 odst. 2 písm. a) zákona o azylu s pouhým obecným odkazem na potřebu zjišťovat další informace. I kdyby tedy byla lhůta pro vydání rozhodnutí prodloužena včas, nebyla by prodloužena v souladu se zákonem.

IV.

Závěr a náklady řízení

Soud tedy dospěl k závěru, že zákonná lhůta pro vydání napadeného rozhodnutí uplynula dne 11. 9. 2017, přičemž nedošlo k jejímu řádnému prodloužení. Až do vydání tohoto rozsudku žalovaný rozhodnutí o žalobcově žádosti nevydal, a tedy je nezákonně nečinný. Proto soud v souladu s § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil žalovanému povinnost vydat do šedesáti dnů od právní moci rozsudku rozhodnutí ve věci samé. Lhůta byla stanovena dostatečně dlouhá na to, aby žalovaný stihl případně urychleně opatřit další podklady, které k rozhodnutí ve věci potřebuje, ale zároveň též s přihlédnutím ke skutečnosti, že od podání žalobcovy žádosti již uplynulo více než osm měsíců, během nichž žalovaný neučinil v zásadě nic.

Druhým výrokem rozsudku bylo v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodnuto, že žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyl v řízení úspěšný.

Žalobci žádné náklady nevznikly, proto soud rozhodl o nákladech, jak uvedeno ve výroku III.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních

u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. listopadu 2017

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: L. H.